

Staré elektrospotřebiče do koše nepatří

Co uděláte, když vám doslouží pračka, lednička nebo televize? Nechám ji odvézt na sběrné místo. Prima. A když půjde o fén, mobil nebo třeba elektronický budík – bude i pak vaše odpověď stejná?

Myslet aspoň trochu ekologicky ještě neznamená koledovat si o zelenou nálepku. Už jste začali s tříděním odpadu? Tak neváhejte a pokračujte i s elektrospotřebiči.

Můžete si vybrat

U novějších výrobků (na obalu nebo přímo na produktu) je uvedena přeškrtnutá popelnice, to aby vám bylo nad slunce jasnější, že vysloužilý výrobek do popelnice nepatří. Nenechte se však zmást značkou, všechna elektrozařízení jsou recyklovatelná, i ta starší. A povinností každého z nás je odvézt vysloužilý elektrospotřebič na místo k tomu určené (demontáž ale nechte na odbornících, sami byste ze zařízení neměli nic vyndávat).

Můžete si vybrat:

1. Sběrný dvůr: Ten je dnes téměř v každé větší obci. Máte v obci trvalé bydliště? Pak za odevzdání elektrospotřebiče nic neplatíte, v opačném případě od vás mohou chtít poplatek. Na www.elektrosrot.cz najdete přehled sběrných dvorů, kde se poplatky neplatí.

2. Prodejny elektrospotřebičů: Při nákupu nového, třeba i holicího strojku, od vás obchod musí vzít zpět starý výrobek, a to bezplatně. Někteří prodejci nabízejí také bezplatný odvoz starého rozměrného spotřebiče, pokud si u nich koupíte nový (Datart, Electroworld...).

3. Opravný elektrospotřebičů: Také zde od vás mohou převzít elektroodpad.

Kudy vede cesta? Když jste si například koupili novou kulmu, tu starou jistě odložíte na některé z výše uvedených sběrných míst. Odsud je odváží jedna z šesti organizací, které v ČR mají na starost sběr vysloužilých elektrospotřebičů. Převáží spotřebiče do firem, co se přímo věnují recyklaci: kulmu rozeberou a její velkou část předají do oběhu k dalšímu využití. Příklad kulmy neuvádíme náhodně, protože polovina všech kulem a také fénů zpravidla končí v popelnici. Zatím?

Ochota, nebo povinnost

Je dobře, máte-li zájem neházet mnohdy nebezpečný odpad do kontejneru, ale i kdybyste neměli, ukládá vám to povinnost. V zákoně o odpadech č. 185/2001, je stanoveno, že každý spotřebitel musí třídit nefunkční elektrozařízení. A sám zajistit, aby skončil na místech k tomu určených. To každý jistě chápe, ale... Ono ale platí zejména pro menší výrobky, které se do popelnice tak snadno vejdou. Řekněte si však jednou provždy ne. Ani cestovní fén nebo topinkovač do kontejneru prostě nesmí přijít. Navíc vám za tento prohřešek hrozí podle zákona o odpadech pokuta až do výše 20 000 Kč.

„Lidé někdy mají problém rozlišit, co je a co už není elektrospotřebič, jako některé hračky, elektrické zubní kartáčky, konzole a podobně. A také opravdu málokdo doma skladuje drobné vysloužilé elektrospotřebiče, aby je pak hromadně odnesl tam, kam má. To jsou asi dva hlavní důvody špatného třídění drobných elektrospotřebičů,“ podotýká Jan Vrba z organizace Asekol, která má na starosti zpětný odběr většiny menších elektrospotřebičů.

Není od věci vědět, že...

.. až 80 % všech dílů v jednom elektrospotřebiči se zpětně využije. Některé výrobky, jako třeba počítače a mobilní telefony, se repasují: odborně vyčistí, zkontrolují, doplní o některé nové komponenty... Většinou se však přístroje kompletně demontují a následně recyklují podle materiálů; například ze skla obrazovek se vyrábí nové obrazovky.

Nezapomínejte, že elektrospotřebiče obecně mohou obsahovat nebezpečné látky jako je kadmium, olovo, rtuť nebo šestimocný chrom. Nebezpečný je i freon u ledniček, u televizí a monitorů hrozí riziko výbuchu podtlakové obrazovky. Všechny elektrospotřebiče, které obsahují akumulátory (mobilní telefony, laptopy...), mohou v akumulátorech ukrývat těžké kovy, zejména kadmium. Hrozí u nich také riziko samovznícení při zkratu více akumulátorů.

Česká republika musí podle směrnice Evropské unie vybrat do konce roku 2008 nejméně 4 kilogramy elektroodpadu na jednoho člověka za rok, jinak budou následovat sankce. Dnes se u nás toto číslo pohybuje lehce nad 2 kilogramy na osobu a rok, takže není co dodat.

Co myslíte, není důvodů, proč byste neměli staré elektrospotřebiče házet do koše, víc než dost?

Příspěvek na recyklaci

K financování sběru, svozu a zpracování vysloužilých elektrozařízení slouží příspěvek na recyklaci. Ten hradí uživatelé při nákupu nových zařízení. Výše příspěvku na recyklaci se uvádí odděleně od ceny výrobku. Výše příspěvku se liší dle typu elektrozařízení. Aktuální sazby příspěvku jsou uváděny na letáčích v prodejnách nebo na www.elektrosrot.cz.

Text: Marcela Škardová, odborná spolupráce: Jan Vrba, Asekol, foto: archiv společnosti Asekol